

Ondersteuningsdocument 2014-2019

Sint Jozefschool Moordrecht
Oudersvrucht 3
2841 LN Moordrecht
Postbus 63
2840 AB Moordrecht
0182-372600
info.stjozefmd@degroeiling.nl
<http://www.sintjozefschoolmoordrecht.nl/>

Inhoud

Woord vooraf	3
Wat voor ondersteuning bieden wij?	4
Hoe bieden wij die ondersteuning?	4
Wie biedt de ondersteuning?	6
Wanneer wordt de ondersteuning geboden?	6
Waar wordt de ondersteuning geboden?	6
Bieden we de goede ondersteuning en doen we de ondersteuning goed nu en in de toekomst?	9
Lijst van gebruikte afkortingen en de betekenis	13

Woord vooraf

Dit ondersteuningsdocument is gerelateerd aan het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden Holland (SWV) , voorheen Weer samen naar school (WSNS).
Zie voor meer informatie: <http://swv-po-mh.nl/>

Dit ondersteuningsdocument beoogt ouders inzicht te geven in de werkwijze van de ondersteuning van onze Jozefschool en een praktische 'handwijzer' te zijn voor de dagelijkse praktijk. Een 'handwijzer' die er ook voor zorgt dat de (nieuwe) leerkracht op de Jozefschool de wijze van werken snel toe kan passen.

En op deze manier een bijdrage levert aan het snel eigen maken van de ondersteuningsstructuur op de Jozefschool.

Tevens een bijdrage levert aan het versterken van het partnerschap tussen ouders en school bij het uitvoeren van de extra ondersteuning voor uw kind.

Met ingang van 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs van kracht.

Wat heeft een kind nodig en hoe doen we dat? We denken vanuit de mogelijkheden van het kind en school.

Uitgangspunt binnen SWV PO Midden Holland is: thuisnabij passend onderwijs, met expertise inzet vanuit het SWV. Dat betekent ondermeer:

- Schoolondersteuningprofielen (SOP), waarin de basiskwaliteit en basisondersteuning tenminste moeten voldoen aan de binnen het samenwerkingsverband gestelde normen en criteria; dit document vindt u op onze website onder Onze school -> Leerling-zorg -> Passend Onderwijs.
- Professionalisering van personeel tot tenminste het niveau van de basisondersteuning, met daarbij speciaal aandacht voor vroeg signalering en handelingsgericht werken;
- Ontwikkelingsperspectief (OPP) opstellen samen met de ouders voor elke leerling met extra ondersteuningsbehoefte die de basisondersteuning overstijgt.

Het ondersteuningsdocument legitimeert het werk van de intern begeleider.

Het ondersteuningsdocument geeft een verantwoording van het dagelijks werk en helpt bij het ontwikkelen van beleid voor de toekomst.

Deze verantwoording bestaat uit een kern met praktische 'handwijzer' (zie

De kern geeft een beschrijving over welke ondersteuning geboden wordt aan de hand van het stroomschema zorgplicht (zie werkdocumenten ondersteuning WDO pag. 2) van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden-Holland.

De kern geeft antwoorden op de vragen:

- Wat voor ondersteuning bieden wij?
- Hoe bieden wij die ondersteuning?
- Wie biedt de ondersteuning?
- Wanneer wordt de ondersteuning geboden?
- Waar wordt de ondersteuning geboden?
- Bieden we de goede ondersteuning en doen we de ondersteuning goed nu en in de toekomst?

De praktische 'handwijzer' (WDO) bestaat uit informatie over de praktische uitvoering van het ondersteuningsdocument.

Wat voor ondersteuning bieden wij?

De ondersteuning op school is een dynamische activiteit, die steeds in ontwikkeling is. Het accent van de ondersteuning wordt meer en meer verschoven van ondersteuning buiten de groep aan het individuele kind naar ondersteuning binnen de groep door de leerkracht. De leerkracht kan hierbij ondersteund worden door de intern begeleider, de remedial teacher, de gedragsspecialist en de talentcoach.

De vragen van leerkrachten, ouders en leerlingen zijn uitgangspunt van de ondersteuning. Het handelingsgericht werken is het kader van waaruit we de ondersteuning gestalte geven. Bij handelingsgericht werken wordt uitgegaan van de ondersteuningsbehoefte van de leerling in zijn totaliteit. De leerling-kenmerken worden zo volledig mogelijk onderzocht en beschreven. Daarbij gaan we vooral uit van de sterke kanten van de leerling; de stimulerende factoren.

De kenmerken die beschreven worden hebben te maken met:

- de onderwijsbehoeften
- de onderwijsleeromgeving
- de thuissituatie
- het sociaal-emotioneel functioneren van de leerling

Hoe bieden wij de ondersteuning?

Het kind wordt op school aangemeld.

De ondersteuning wordt geboden vanaf het moment dat de leerling wordt aangemeld. Bij de aanmelding gaan we samen met de ouders in gesprek om ervoor te zorgen dat wij het kind kunnen voorzien in de juiste onderwijsbehoeften, zodat het kind in acht jaar de school kan doorlopen bij ons.

Als er sprake is van een ondersteuningsbehoefte dan wordt de intern begeleider betrokken bij de aanmelding. Na overleg met ouders en leerkrachten geeft de intern begeleider een advies over plaatsbaarheid en eventuele aanpak.

Blijkt er meer ondersteuning nodig te zijn dan we kunnen bieden, dan kunnen we een beroep doen op het School Ondersteuningsteam (SOT). Hierin hebben de intern begeleider, de onderwijs- en gezinsspecialist zitting. Samen met ouders en leerkrachten wordt besproken of de leerling al dan niet met extra ondersteuning op school geplaatst kan worden. Blijkt plaatsing met extra ondersteuning vanuit de middelen van het Samenwerkingsverband te realiseren voor dit kind dan kunnen we het kind de ondersteuning bieden die het nodig heeft.

Blijkt dit niet mogelijk dan KIJK! en we samen met ouders naar mogelijkheden van een andere basisschool, school voor speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO). De leerling wordt eventueel tijdelijk geplaatst (zorgplicht).

Voor plaatsing op SBO of SO is een deskundigenadvies voor toelaatbaarheid nodig. Hierbij moet ook een orthopedagoog of psycholoog en een tweede specifiek deskundige worden ingeschakeld.

Hierna volgt een overleg met deskundige van de betreffende SBO of SO school over de duur en intensiteit van het arrangement en mogelijkheden over eventuele terugplaatsing op termijn.

We dienen een aanvraag met een ontwikkelingsperspectief en deskundigenadvies in bij het schoolbestuur. Als het schoolbestuur de leerling bij het Samenwerkingsverband meldt kan een aanvraag in de commissie Toelaatbaarheidverklaring/Extra Ondersteuning besproken worden. Zij beoordelen de aanvraag op basis van het Reglement en Beoordelingskader.

Het kind zit al op school.

De leerkracht in de groep observeert, signaleert en werkt handelingsgericht.

Door steeds bewust te KIJK!en naar de ontwikkeling van leerlingen en op basis daarvan bepalen hoe we die ontwikkeling kunnen verbeteren, rekening houdend met de talenten en onderwijsbehoefte van kinderen willen we het beste uit de kinderen halen.

De leerkracht gebruikt hierbij verschillende instrumenten:

- KIJK! en Risicoscreening (ontwikkelingslijnen groep 1 en 2)
- CITO toetsen van het leerlingvolgsysteem volgens de toetskalender (zie WDO pag. 3)
- de methodegebonden toetsen van de methodes
- ZIEN (sociaal emotioneel volgsysteem groep 3-8)
- Signaleringslijsten (hoog)begaafdheid
- Groepsplannen vanuit een pedagogisch en didactisch groepsoverzicht.

Extra ondersteuning kan zich voordoen op het gebied van leren (cognitieve en didactische aanpak), werkhouding en taakaanpak, sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag, spelgedrag, spraak-/taalontwikkeling, lichamelijke, motorische (fijne en grove) en zintuiglijke ontwikkeling en gezondheid of de thuissituatie van het kind.

Zijn er signalen voor extra ondersteuning dan probeert de leerkracht deze eerst zelf op te lossen. Een leerkracht stelt het lesprogramma bij en geeft specifieke hulp in de groep.

Verder praat zij* met ouders, collega's en waar mogelijk met het kind om te komen tot een betere aanpak.

Vanuit het handelingsgericht werken KIJK!en we wat ons handelen kan betekenen in wat het kind nodig heeft om zich verder te kunnen ontwikkelen.

De leerkracht maakt een pedagogisch en didactisch groepsoverzicht en verwerkt de onderwijsbehoeften in een groepsplan om de hulp goed vast te leggen.

We werken bij de hoofdvakken Technisch Lezen, Spelling, Rekenen-Wiskunde en Begrijpend lezen met groepsplannen op drie niveaus:

Aanpak 1; naast het reguliere aanbod ontvangt de leerling extra ondersteuning in de groep, in de vorm van verlengde instructie, meer leertijd en oefentijd.

Het betreft kinderen met een D/E score en soms een lage C score.

Aanpak 2; de leerling volgt het regulier onderwijsaanbod.

Het betreft kinderen met een hoge C score en een B score.

Aanpak 3; naast het reguliere aanbod ontvangt de leerling extra ondersteuning in de groep, in de vorm van verdieping/verrijking.

Het betreft kinderen met een A score.

Als ondersteuningsvragen van het kind niet afdoende kunnen worden beantwoord bespreekt de leerkracht de eigen hulpvraag met betrekking tot de leerling tijdens een leerling-bespreking met de intern begeleider. Hierbij worden ook de visie en ervaringen van de ouders betrokken. Vanuit de probleemverklaring en handelingsgerichte acties wordt een plan van aanpak opgesteld dat binnen de mogelijkheden van de basisondersteuning ligt. We kunnen voor advies over de aanpak ook een beroep doen op de onderwijsspecialist en gezinsspecialist (SOT).

We bekijken samen met leerkrachten en ouders of de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan worden geboden binnen de basisondersteuning van de Jozefschool. Of er expertise nodig is van een andere school, die op de Jozef kan worden ingezet. Of plaatsing op een andere basisschool mogelijk is, omdat het vroegtijdig speciaal begeleiden de

mogelijkheid biedt invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van kinderen.
Om de ontwikkeling zo zorgvuldig mogelijk te volgen maken we op de Jozef gebruik van: KIIJK!, ZIEN!, signaleringslijsten begaafdheid, CITO leerlingvolgsysteem en observaties.

Bij ons op school werken we met het volgsysteem KIIJK! voor groep 1 en 2 wat overeenstemt met de cyclus van het handelingsgericht werken:

- Onderwijsbehoeften staan centraal;
- Afstemming en wisselwerking;
- De leerkracht doet er toe;
- Positieve aspecten van kind en betrokkenen;
- Constructieve samenwerking met elkaar;
- Een sterk doelgerichte cyclus;
- Systematische cyclus volgens vaste structuur.

Elk schooljaar wordt in groep 1 en 2 een KIIJK! registratie ingevoerd. Dit betreft de aspecten betrokkenheid, basiskenmerken, risicofactoren en ontwikkelingslijnen.

De leerkracht observeert kinderen dagelijks tijdens met name betekenisvolle speelmomenten. De leerkracht maakt daarvan aantekeningen in het dagboek in KIIJK!! Dit is een webbased registratie. Zowel in groep 1 als 2 registreert de leerkracht twee keer per jaar op basis van de observaties de ontwikkeling van elk kind. Alle ontwikkelingsfasen zijn beschreven in KIIJK!. Op het individueel rapport is de vooruitgang van het kind te zien door het kind te vergelijken met zichzelf (eerdere registratie) en met wat van een kind van die leeftijd verwacht mag worden, binnen KIIJK! wordt dit met een gekleurde pijl aangegeven. Op het groepsrapport wordt zichtbaar hoe de groep zich als geheel ontwikkelt en wat de effecten zijn van het onderwijsaanbod. Zo ziet de leerkracht of bepaalde ontwikkelingsgebieden extra stimulans nodig hebben binnen de groep.

De observaties worden besproken met de intern begeleider.

Met het groepsoverzicht brengt de leerkracht de onderwijsbehoeften van ieder kind in beeld.

Op basis van het groepsrapport en het groepsoverzicht kan de leerkracht het groepsplan opstellen, met gerichte activiteiten om de kinderen verder te brengen in hun ontwikkeling. Daarnaast maken we voor de onderwijsbehoeften ook jaarlijks gebruik van de signaleringslijsten (hoog)begaafdheid. Deze wordt in groep 1 direct bij binnenkomst van de leerling ingevuld. Voor groep 2 wordt ze in de vierde week van het nieuwe schooljaar ingevuld en besproken met de talentcoaches.

Tevens maken we voor de taal/leesontwikkeling gebruik van de Risicoscreening en bij enkele leerlingen van CITO Taal voor Kleuters M2 en E2.

Voor alle kleuters wordt Rekenen voor Kleuters M2 en E2 afgenomen.

Indien nodig bieden we in de kleutergroepen binnen de remedial teaching een 'SOVA groep', waar kinderen onder begeleiding van de remedial teacher sociale vaardigheden oefenen.

In de groepen 3 tot en met 8

Ook in deze groepen ontwikkelen niet alle kinderen zich op dezelfde manier.

Dit betekent dat we ook hier de ontwikkeling van de kinderen goed volgen.

Want het vroegtijdig onderkennen van leer- en/of gedragsproblemen blijft belangrijk. Het alert blijven op de onderwijsbehoeften biedt de mogelijkheid invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van de kinderen. Vooral betrokkenheid en welbevinden van de kinderen spelen hierin een belangrijke rol, de leerkracht heeft hier de meeste invloed.

Daarom werken we bij ons op school met het volgsysteem ZIEN in de groepen 3 tot en met

8. Elk schooljaar wordt in oktober van elk kind in het sociaal-emotioneel volgsysteem ZIEN! een observatie vastgelegd. Dit betreft de aspecten welbevinden, betrokkenheid en de sociale vaardigheden; sociaal initiatief, sociale flexibiliteit, sociale autonomie, impulsbeheersing en inlevingsvermogen. In maart legt de leerkracht een observatie vast met betrekking tot betrokkenheid en welbevinden. Voor enkele kinderen ook de sociale vaardigheden. De observaties worden besproken met de intern begeleider.

Met de gegevens van het groepsoverzicht wordt gekeken of er aanpassingen nodig zijn binnen de groepsaanpak.

Zonodig wordt extra zorg besteed aan ontwikkelingsgebieden, het programma biedt daartoe bronverwijzingen. Vanuit ZIEN! kunnen we linken naar de acht gedragscategorieën binnen de methode “Kinderen en hun sociale talenten”.

Wanneer deze ondersteuning niet voldoende is en bij andere vragen met betrekking tot sociaal emotionele ontwikkelingsondersteuning verwijzen we leerlingen met een hulpvraag op dit gebied door naar een externe instantie.

Daarnaast maken we voor de onderwijsbehoeften ook jaarlijks gebruik van de signaleringslijsten (hoog)begaafdheid. Deze wordt in ongeveer de zesde week van het nieuwe schooljaar door de leerkracht ingevuld en besproken met de talentcoaches.

In de groepen werken we dan ook met groepsplannen vanuit een pedagogisch en didactisch groepsoverzicht.

Voor alle leerlingen van groep 3 tot en met groep 8 zijn er toetsmomenten op het gebied van technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen (zie WDO pag. 3 toetskalender). We toetsen de kinderen met de genormeerde toetsen van CITO. In het schooljaar 2015-2016 zijn we gestart met de nieuwste versie van CITO 3.0 in groep 3 voor begrijpend lezen, rekenen en spelling. Elk schooljaar komt er een groep bij, omdat gegevens van oude en nieuwe toetsen geen realistisch beeld geven van de ontwikkeling.

Lezen

Het accent ligt op het verder ontwikkelen van de aspecten van het aanvankelijk en voortgezet lezen, omdat dit bij alle vakken van groot belang is. Dit betekent dat we de wijze van toetsen van technisch lezen hebben aangepast en een nieuwe leesmethode gebruiken in groep 3 “Lijn 3”.

Technisch lezen:

In groep 3 en 4 toetsen we alle kinderen met de toetsen DMT (Drie Minuten Toetsen) en bij de kinderen met een laag C niveau of D en E niveau, AVI (Analyse Voor Individualiseringsvormen).

In groep 5 t/m 8 toetsen we alle kinderen tot twee keer AVI-uit. en bij de kinderen met een laag C niveau of D en E niveau, DMT.

Groep 3

In groep 3 werken we met een nieuwe methode voor aanvankelijk lezen “Lijn 3”. Er worden diverse extra toetsen afgenomen in het kader van het leerlingvolgsysteem (DMT/ AVI) en het dyslexieprotocol (signalering volgens landelijk protocol in oktober/november, januari/februari, april, mei/juni). De extra toetsen van het dyslexieprotocol zien wij als methodegebonden toetsen en voor de norm en het afnamemoment volgen wij de aanbevelingen van de methode Lijn 3.

De DMT is een individuele toets op woordniveau. Het bestaat uit drie leeskaarten met losse woorden die ieder een minuut gelezen dienen te worden. Bij alle kinderen in groep 3 wordt

de DMT afgenomen; DMT 1 en 2 in jan/febr. en DMT 1 en 2 en 3 in mei/ juni.

De AVI toetskaart is een individuele toets op tekstniveau, waarbij nauwkeurig lezen en tempo lezen van belang zijn. We nemen de AVI toets af die past bij het toetsmoment, halverwege het jaar M3, eind van het schooljaar E3.

De AVI toetskaarten M3 en E3 worden bij alle kinderen uit groep 3 afgenomen. Bij de kinderen in groep 3 die uitvallen aan het einde van het schooljaar wordt ook de M3 extra afgenomen; dit om te kijken of ze wel met Estafette in groep 4 kunnen starten.

Groep 4 tot en met groep 6

Vanaf groep 4 werken we met de methode “Estafette”. De leerstof bestaat uit acht leerstofpakketten, geordend van AVI niveau M4 tot en met AVI Plus. Met Estafette Nieuw werken we met drie verschillende aanpakken en geven daarmee gedifferentieerde instructie, begeleiding, herhaling en leestijd. Om voor elke leerling te bepalen welk leerstofpakket moet worden uitgevoerd (het niveau) en op welke wijze de leerling daarmee kan werken (de aanpak), wordt gebruik gemaakt van de toetsen technisch lezen.

De DMT is een individuele toets op woordniveau. Het bestaat uit drie leeskaarten met losse woorden die ieder een minuut gelezen dienen te worden. Bij alle kinderen in groep 4 tot en met 8 wordt de DMT kaart 1, 2 en 3 afgenomen in jan/febr. en in mei/ juni.

De AVI toetskaart is een individuele toets op tekstniveau, waarbij nauwkeurig lezen en tempo lezen van belang zijn. We nemen de AVI toets af die past bij het toetsmoment, halverwege het jaar M versie, eind van het schooljaar E versie.

Bij de kinderen die bij de afname van de DMT een E/D of laag C niveau hebben, wordt de AVI afgenomen, passend bij het toetsmoment M of E versie.

Tevens wordt in oktober/november en april opnieuw met de DMT getoetst. Dit om te kijken of ze vooruitgang boeken ten opzichte van het vorige meetmoment en in verband met het dyslexieprotocol.

Groep 7 en 8

Groep 7 en 8 werken met de vloeiend en vlot boekjes van Estafette voor de kinderen met een laag C niveau en D, E niveau.

Begrijpend lezen

In het LVS hebben we CITO Begrijpend lezen opgenomen voor de groepen 3 tot en 8.

In groep 3 is er in de methode naast het aanvankelijk leesproces ook aandacht voor het begrijpen van wat je leest.

Voor groep 4 hebben we bewust niet gekozen voor een methode begrijpend lezen. We willen inzetten op het verhogen van het technisch leesniveau en veel aandacht besteden aan interactief voorlezen. Dit leidt tot een grote verbetering van de woordenschat, wat zeer belangrijk is voor het begrijpend lezen.

In de groepen 5 tot en met 8 wordt gewerkt met de methode Tekstverwerken. Incidenteel maakt de bovenbouw, de groepen 6, 7 en 8, gebruik van Nieuwsbegrip in de groep.

Spelling

In groep 3 is spelling opgenomen in de methode “Lijn 3”.

We werken in de groepen 4 t/m 8 met de methode Taal Actief. Deze methode maakt het mogelijk om op 3 niveaus te differentiëren. Er wordt gewerkt met een plusgroep, basisgroep en een verlengde instructiegroep. In het groepsplan wordt aangegeven welke kinderen in welke niveaugroep zijn ingedeeld en welke doelstelling we voor hen beogen.

Bij spelling gebruiken CITO Spelling. Dit zijn klassikale toetsen die worden afgenomen door de groepsleerkracht. De groepsleerkracht voert de resultaten in het digitale LOVS systeem

van ParnasSys in. Na de startmodule, bepaalt de leerkracht aan de hand van de score van de leerling of vervolg 1 of vervolg 2 wordt gemaakt.

Na afname van de spellingtoets en de instaptoets van de methode wordt een foutenanalyse gemaakt door de groepsleerkracht voor leerlingen die een D/ E niveau behaalden.

Dyslexie en leesproblemen:

Vanaf groep 1 werken wij met het dyslexieprotocol voor de leerlingen die opvallen als “risicoleerlingen” ten aanzien van dyslexie.

Bij uitval op woordniveau/ tekstniveau/ spelling volgt een interventieperiode waarin het kind extra hulp krijgt om het gewenste niveau te behalen. Deze hulp kan zowel in de klas als buiten de klas gegeven worden. In het gesprek wordt in overleg met de intern begeleider (groepsbespreking) besproken welke kinderen in aanmerking komen voor deze extra ondersteuning.

Voor kinderen met ernstige enkelvoudige dyslexie geldt dat bij de gemeente, door ouders, een beschikking aangevraagd kan worden voor vergoeding van onderzoek en begeleiding. Op school worden de desbetreffende ouders geïnformeerd over een vermoeden van dyslexie (zie pag. 14 WDO).

Rekenen

We werken in de groepen 3 t/m 8 met de methode Wereld in getallen. Deze methode maakt het mogelijk om op 3 niveaus te differentiëren. Er wordt gewerkt met een plusgroep, basisgroep en een verlengde instructiegroep. In het groepsplan wordt aangegeven welke kinderen in welke niveaugroep zijn ingedeeld en welke doelstelling we voor hen beogen. Voor de toetsafname van rekenen wordt gebruikgemaakt van de toetsen van CITO Rekenen-Wiskunde voor de groepen 3 t/m 8. Dit zijn klassikale toetsen die worden afgenomen door de groepsleerkracht. De groepsleerkracht voert de resultaten in ParnasSys in.

Bieden we de goede ondersteuning en doen we de ondersteuning goed nu en in de toekomst?

Om de geboden ondersteuning goed te kunnen volgen worden de notities vastgelegd in ons digitaal administratie systeem ParnasSys.

Registratie van groep 1 tot en met groep 8.

Alle toetsuitslagen van het LOVS worden van groep 2-8 ingevoerd in ParnasSys. Hierbij wordt de volgende niveau-indeling aangehouden:

A 4.1 tot 5.0 25% hoogst scorende leerlingen

B 3.1 tot 4.0 25% ruim boven tot net boven het landelijk gemiddelde

C 2.1 tot 3.0 25% net tot ruim onder het landelijk gemiddelde

D 1.1 tot 2.0 15% ruim onder het landelijk gemiddelde

E 0.1 tot 1.0 10% laagst scorende leerlingen

De letters geven het niveau aan van de leerling, de niveauwaarde geeft wat nauwkeuriger de plaats aan binnen dat niveau.

Ook de resultaten van de niet methodegebonden toetsen zet de leerkracht in ParnasSys. Eveneens worden observaties en registraties van de sociaal emotionele ontwikkeling vastgelegd voor de groepen 1-2 binnen KIIK! en de groepen 3-8 binnen ZIEN! in ParasSys.

Vormen van overleg en contact

Ook de overleggen en contacten worden vastgelegd, om de ontwikkeling goed te kunnen volgen en indien wenselijk bij te kunnen sturen op de ondersteuningsbehoeften van het kind. De gegevens bestaan zowel uit didactische als pedagogische aspecten. Bij de didactische aspecten gaat het vooral om het cognitief deel. Bij de pedagogische om het sociaal emotionele deel. Dit wordt in groep 1 en 2 vastgelegd in KIJK!! en bij groep 3-8 in ZIEN!. Zowel na de registratie van KIJK! als van ZIEN! is er een gesprek tussen leerkracht en intern begeleider, minimaal tweemaal per jaar worden de waarnemingen besproken. Ook hier gaat het er om wat dit kind laat zien en wat het nodig heeft van deze leerkracht in deze groep.

Contact met ouders

We zien de ouders als een belangrijke gesprekspartner. De ouders van kinderen uit de groepen 3 tot en met 8 worden tijdens de reguliere 10-minuten gesprekken geïnformeerd over de prestaties van het kind. In november worden ouders altijd uitgenodigd. Daarnaast bestaan er andere informatieoverdrachtmomenten. Op het moment dat het kind na een observatie of toets met een aangepast plan gaat werken, worden de ouders hiervan op de hoogte gesteld, evenals het kind met een individueel plan gaat werken met ondersteuning van de remedial teacher. Na afloop van het individueel plan kunnen ouders contact opnemen met de groepsleerkracht of remedial teacher over het resultaat. Wanneer het plan niet is behaald worden ouders door de leerkracht uitgenodigd bij een rapportbespreking. Bij besluit tot afname van een didactisch onderzoek worden ouders hiervan op de hoogte gebracht. Na afname van het didactisch onderzoek volgt er een gesprek met ouders, groepsleerkracht en/of intern begeleider, waarin het resultaat van het didactisch onderzoek wordt besproken. De groepsleerkracht maakt hiervan een verslag in ParnasSys onder de Notitiecategorie leerling oudergespreksverslag (LK). Indien de school het in het belang van het kind vindt, dat er contact gelegd moet worden met de onderwijsspecialist, orthopedagoog of gezinsspecialist voor het afnemen van een onderzoek of het stellen van een hulpvraag, wordt dit voornemen aan de ouders gemeld via de groepsleerkracht. In onderling overleg kan zo de juiste begeleidingswijze voor het kind worden gekozen. Na afname van een onderzoek door externen vindt er een bespreking plaats met ouders, begeleider van het onderzoek, groepsleerkracht en/of intern begeleider. De groepsleerkracht of intern begeleider maakt van dit gesprek een beknopte weergave in ParnasSys onder de Notitiecategorie leerling oudergespreksverslag (LK) of (IB). Bij elke vastlegging van een oudergesprek in ParnasSys onder de Notitiecategorie leerling oudergespreksverslag (LK) of (IB) ontvangen de ouders- na ondertekening door ouders en leerkracht- een exemplaar.

Speeddaten

Bij de start van een nieuw schooljaar worden de ouders van groep 1 en 2 uitgenodigd op een informatie avond. Deze is bedoeld om met elkaar kennis te maken en informatie te ontvangen over het aanbod in de groep waarin het kind nu zit.

De groepen 3 tot en met 8 kennen een speeddate avond. Ouders en leerkracht maken kennis met elkaar en wisselen samen uit wat van belang is voor het kind in deze groep.

Kindgesprekken

We hebben rapportgesprekken met kinderen. Incidenteel, bij speciale onderwijsbehoeften, zijn er gesprekken met een kind over wat er nodig is voor dit kind om de ontwikkeling te stimuleren. Indien nodig doen we dit samen met ouders.

Opbrengst en Handelingsgericht werken (OHGW) gesprekken en overdracht

In deze gesprekken staan de resultaten van de kinderen en het handelen van de leerkracht centraal.

Tijdens deze gesprekken tussen leerkrachten, directie en intern begeleider kijken we terug op wat bereikt is en waar we naar toe willen de komende periode.

We gebruiken daarbij het formulier 'analysemodel beoordeling opbrengsten' (zie pag. 15 WDO).

Daarbij zijn vier zaken van belang:

- Vastgestelde resultaten
- Streefdoelen m.b.t. de niveauwaarden, percentages A- en DE-leerlingen
- Tendens van de gesignaleerde ontwikkelingen
- Inhoudelijke afspraken voor de toekomst

Gaandeweg het gesprek of kort daarna wordt door de leerkracht bovengenoemd formulier ingevuld en in dossier gehouden door de intern begeleider. Vervolgens gaan de leerkrachten op basis van de inhoudelijke afspraken aan de slag in de eigen groep. Tijdens groepsbezoeken door de directeur en/of intern begeleider wordt vastgesteld of de afspraken realistisch en haalbaar zijn. Zonodig wordt tussentijds met betreffende leerkracht overlegd over de situatie. Deze OHGW gesprekken vinden twee keer per schooljaar plaats, na de M toetsen (jan/febr.) en na de E toetsen (einde schooljaar). Op basis van die gesprekken wordt opnieuw het formulier 'analysemodel beoordeling opbrengsten' ingevuld en is de cyclus rond.

Bij het gesprek over de M toetsen zijn de groepsleerkracht, directie en intern begeleider aanwezig. Bij het E moment, aan het einde van het schooljaar, zijn de leerkracht van de huidige groep, de leerkracht van de nieuwe groep, directie en intern begeleider aanwezig.

Tot slot:

- Met elke groep worden de groepsresultaten van een afgelopen periode geanalyseerd
- De school legt verantwoording af over de behaalde resultaten aan het bestuur van de Stichting en aan de onderwijsinspectie
- Op stichtingsniveau zijn beleidsafspraken gemaakt over OHGW

Om goed te kunnen voorzien in de onderwijsbehoeften van de kinderen vinden wij het belangrijk dat de leerkracht van de nieuwe groep goed op de hoogte is.

Dat is ook de reden dat we aan het einde van het schooljaar kiezen voor een gesprek samen met huidige leerkracht en leerkracht van de nieuwe groep. Zo weten we zeker dat de speciale onderwijsbehoeften van het kind op de eerste schooldag van het jaar bv. een slechthorend kind, kinderen met ADHD, een kind met een eigen leerlijn, kinderen die vooruit getoetst worden met een bepaald vak, goed in beeld zijn. Voor de doorgaande lijn is het belangrijk dat deze zorg direct gecontinueerd kan worden.

Voor de start van het nieuwe schooljaar wordt deze specifieke groep kinderen al uitvoerig met de vorige leerkracht besproken, indien noodzakelijk in aanwezigheid van ouders en eventueel extern betrokkenen. Uiterlijk binnen 2 weken, na de start van het schooljaar zijn alle leerlingen doorgesproken.

Groepsbesprekingen

De intern begeleider leidt de groepsbesprekingen in school en maakt een kort verslag van de afspraken en besluiten. In de rol van coach begeleidt de intern begeleider de leerkracht bij het vinden van eigen oplossingen die haalbaar zijn voor de leerkracht in deze groep. De groepsbesprekingen vinden 4 maal per jaar plaats; aan het begin van het schooljaar en ongeveer elke 10^e daarop volgende week.

In de groepsbespreking, bespreken de leerkracht en intern begeleider de volgende vragen:

- Hebben de leerlingen geprofiteerd van het aanbod in de groep?
- Zo ja, wordt de aanpak zo voortgezet?
- Zo nee, wat heeft deze groep, van deze leerkracht nodig?

Als er een leerling herhaaldelijk onvoldoende profiteert van het aanbod, de onderwijsbehoefte van een leerling onduidelijk is, kan besloten worden om de leerling aan te melden voor de leerling bespreking.

De intern begeleider vult tijdens de groepsbespreking de belangrijkste bevindingen, afspraken en besluiten in op het verslagformulier van de groepsbespreking (groepsnotitie in ParnasSys).

Leerlingbespreking

In de groepsbespreking kan het besluit genomen worden om een leerling nader te bespreken met de intern begeleider.

Er kunnen diverse redenen zijn om een leerling vanuit een groepsbespreking aan te melden voor een leerlingenbespreking, bijvoorbeeld als:

- een leerling herhaaldelijk onvoldoende profiteert van het aanbod;
- de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling onduidelijk blijven;
- het (lange termijn) ontwikkelingsperspectief van de leerling niet duidelijk is;
- er sterke aanwijzingen of vermoedens zijn voor een ernstige problematiek of stoornis.

In algemene zin zal er sprake moeten zijn van ernstige handelingsverlegenheid. De leerkracht weet niet wat de specifieke onderwijsbehoeften van het kind zijn en hoe zij hieraan het beste tegemoet kan komen.

Er wordt in deze bespreking gekeken naar wat we al doen voor dit kind, wat werkt, wat wenselijk en haalbaar is voor dit kind, in deze groep bij deze leerkracht. We stellen ons dan de volgende vraag: Wat heeft deze leerling nodig om een bepaald doel te behalen, zowel pedagogisch als didactisch.

Mogelijk kunnen er ook externe partners ingeschakeld worden.

Schoolondersteuningsteam overleg (SOT)

In dit overleg worden kinderen besproken die specifieke onderwijsbehoeften hebben, waarbij de hulp binnen de school tot dan toe niet voldoende is gebleken.

Bij dit overleg zijn betrokken de ouders van het kind, de leerkracht, de onderwijsspecialist, de gezinsspecialist en intern begeleider. In incidentele situaties, als er sprake is van een meerwaarde voor het kind, kunnen ook andere begeleiders van het kind aansluiten.

We bespreken dan met elkaar wat het kind nodig heeft en hoe we dat gaan en kunnen bieden. Dit alles wordt vastgelegd in het Groeidocument, waarin ook een ontwikkelingsperspectief (OPP) is opgenomen voor de vakgebieden, die anders zijn dan het gevolgde onderwijsaanbod (eigen leerlijn, zie pag. 6 WDO).

Mocht het kind meer nodig hebben dan wij op school kunnen bieden dan bespreken we met elkaar wat het beste is voor het kind. Samen gaan we aan de slag om de beste plek te realiseren voor het kind, dit kan speciaal onderwijs (SO) of speciaal basisonderwijs (SBO) zijn. Het schoolondersteuningsteam wordt hierbij ondersteunt door het Samenwerkingsverband.

Lijst met gebruikte afkortingen en betekenis:

WDO	Werkdocumenten ondersteuning, de 'handwijzer' bij dit document.
SOT	schoolondersteuningsteam; bestaat uit intern begeleider, onderwijsspecialist, gezinsspecialist.
SOP	Schoolondersteuningsprofiel; van de Jozefschool is dit te vinden op de site.
OPP	Ontwikkelingsperspectief; beschrijving van de extra ondersteuning met te behalen doelen en te verwachten uitstroomniveau Voortgezet Onderwijs.
SWV	Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden-Holland; stelt middelen beschikbaar voor extra ondersteuning binnen de basisschool (arrangement).
OHGW	Opbrengst- en handelingsgericht werken. Bij opbrengstgericht werken gaat het om de resultaten van het onderwijs (bijvoorbeeld toetscores van CITO, de methodetoetsen, registraties ZIEN! en KIIK!). Bij handelingsgericht werken gaat het om de volgende uitgangspunten: <ol style="list-style-type: none">1. Onderwijsbehoeften; wat heeft dit kind nodig van mij als leerkracht?2. Afstemming en wisselwerking; wat heeft dit kind, in deze groep, op deze school, van deze leerkracht en ouders nodig?3. De leerkracht doet er toe; wat is het effect van mijn gedrag op mijn leerlingen of hun ouders?4. Positieve kenmerken; de leerkracht benut de stimulerende factoren van de leerling, de ouders, collega's, groep, school.5. Samenwerken; bewust omgaan met het gezamenlijk belang van kind, ouders, leerkracht, groep, school en eventueel externen.